

Luonnos

KOUVOLA

**Kouvolan maahanmuutto-ohjelma
2009 - 2016**

I. Maahanmuutto-ohjelman kansalliset ja kansainväliset lähtökohdat

1. Kotouttamislaki

Kotouttamislain tavoitteena on edistää maahanmuuttajien kotoutumista, yhdenvertaisuutta ja valinnan vapautta toimenpiteillä, jotka tukevat yhteiskunnassa tarvittavien keskeisten tietojen ja taitojen saavuttamista. Kotouttamislain toimeenpano on osoitettu työvoimaviranomaisille, lääninhallituksille ja kunnille.

Maahanmuuttajalle kotouttamislaki antaa oikeuden kotoutumissuunnitelmaan, jossa sovitaan henkilökohtaisista kotoutumista edistävästä palveluista ja kotoutumistuesta. Kotoutuminen on kaksisuuntaista. Maahanmuuttajan omalla aktiivisuudella on suuri merkitys, ja myös suomalaiselta yhteiskunnalta vaaditaan kykyä muuttua kielellisen, kulttuurisen ja etnisen monimuotoisuuden lisääntyessä.

Kotouttamislaissa määritellään kunnan velvollisuudesta kotouttamisohjelman laatimisesta, toimeenpanosta, kehittämisestä sekä ohjelman toteutumisen ja vaikutuksen seurannasta. Kunnan aloitteesta työ- ja elinkeinotoimiston sekä muiden viranomaisten tulee osallistua ohjelman laatimiseen ja toimeenpanoon. Ohjelmaa laadittaessa kunnan tulee huolehtia siitä, että maahanmuuttajia, kansalaisjärjestöjä, työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä kuullaan ohjelmaa laadittaessa ja toimeenpantaessa.

Kouvolan maahanmuutto-ohjelma on kotoutumisohjelmaa monitahoisempi ja siksi se korvaa kunnan kotouttamisohjelman.

2. Hallituksen maahanmuuttopoliittinen ohjelma

Hallituksen maahanmuuttopoliittisen ohjelman tavoitteena on edistää työperusteista maahanmuuttoa, turvata maahanmuuttajan mahdollisuudet kotoutumiseen, osallistumiseen, perheeseen, oikeudenmukaiseen kohteluun ja syrjimättömyyteen. Ohjelmassa halutaan myös edistää eri väestöryhmien välisiä suhteita, maahanmuuttajien osallisuutta ja oman kulttuurin säilymistä.

Hallituksen maahanmuuttopoliittisen ohjelman toimenpideohjelmaan kuuluu myös ulkomaalaisten opastaminen ja maahanmuuttajien kotoutumis- ja opastusjärjestelmän luominen sekä ulkomaalaisten työnteko-oikeuden edistäminen lupamenettelyä helpottamalla.

3. Yhdenvertaisuuslaki

Yhdenvertaisuuslain mukaan viranomaisilla on velvollisuus viedä yhdenvertaisuutta eteenpäin kaikessa toiminnassaan (yleinen yhdenvertaisuuden edistämisvelvoite). Etnisen yhdenvertaisuuden edistämiseksi viranomaisten tulee laatia yhdenvertaisuussuunnitelma ja kunnan kotouttamisohjelmaan (Kouvolassa maahanmuutto-ohjelmaan) sisällytetään myös etnisen tasa-arvon ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen.

Yhdenvertaisuussuunnitelmaan sisällytetään toimia, joiden avulla etniset vähemmistöt ja maahanmuuttajat pääsevät tasavertaisesti käyttämään viranomaispalveluja kuten esimerkiksi tulkkipalveluja. Kouvolan kaupungilla ei tällä hetkellä ole voimassaolevaa yhdenvertaisuussuunnitelmaa.

4. YK:n pakolaisten oikeusasemaa koskeva yleissopimus (pakolaissopimus)

Pakolaisten vastaanoton perusteena on kansallisen ja kansainvälisen vastuun kantaminen. Suomi valtiona on sitoutunut antamaan kansainvälistä suojelua YK:n 1951 pakolaissopimuksen ja 1967 lisäpöytäkirjojen mukaisesti (YK:n pakolaisten oikeusasemaa koskeva yleissopimus sops77/1968). Kansallisesti Kouvolan kaupungilla on, maan kymmenenneksi suurimpana kuntana, osavastuu maahan tulevien pakolaisten vastaanottamisesta ja kuntapaikan myöntämisestä.

II. Seudullisen maahanmuutto-ohjelman toteutuminen

Kouvolan seudun maahanmuutto-ohjelma valmistui vuonna 2006. Ohjelman tavoitteena oli luoda seudulle yhteinen vastaanotto- ja opastusjärjestelmä, joka auttaa maahanmuuttajia kotoutumaan ja kiinnittymään seutuun paremmin kuin ennen, kasvattaa humanitaarista sekä työvoiman maahanmuuttoa, ottaa vastaan inkerinsuomalaisia paluumuuttajia ja edistää eri väestöryhmien välisiä hyviä etnisiä suhteita.

Seudullisen ohjelman toimenpide-ehdotusten mukaisesti maahanmuuttokoordinaattori aloitti työnsä maaliskuussa 2007. Ajatus maahanmuuttajien vastaanotto- ja opastusjärjestelmästä toteutui, kun pakolais- ja maahanmuuttotyön sosiaaliohjaaja aloitti työskentelyn huhtikuussa 2008. Samaan aikaan Kouvola, Kotka ja Lappeenranta aloittivat ESR-rahoitteisen MINFO-hankkeen, jonka tavoitteena on kehittää maahanmuuttajien alkuvaiheen ohjausta ja neuvontaa sekä henkilökohtaistaa kotoutumissuunnitelmia. Hankkeen palveluneuvojista kaksi työskentelee Kouvolaissa. Tammikuussa 2009 Kouvolan kaupunkiin perustettiin maahanmuuttotyötä tekevä sosiaalityöntekijän virka.

III. Kouvolan maahanmuuttotyötä ohjaavat visiot, arvot ja tavoitteet

Kouvolan maahanmuutto-ohjelma vakiinnuttaa maahanmuuttajien alkuvaiheen ohjaus- ja neuvontapalvelut sekä rakentaa vastaanottojärjestelmän. Maahanmuuttajien kotoutumisen edistämistoimenpiteet tukevat Kouvolan kaupungin strategisia päämääriä. Kaupungin henkilöstölle ja luottamushenkilöille sekä yhteistyökumppaneille tarjotaan monikulttuurisuuskoulutusta, jonka avulla opitaan uudelleen arvioimaan totuttuja käytäntöjä..

Kouvolan maahanmuutto-ohjelman visio on *moniarvoinen ja monikulttuurinen Kouvola, yhteisö, jossa jokainen voi turvallisesti osallistua oman elämänsä ja yhteiskunnan rakentamiseen.*

Maahanmuutto-ohjelman arvot:

- Inhimillisyys
- Moninaisuus/monikulttuurisuus, moniarvoisuus
- Avoimuus ja läpinäkyvyys
- Kohtuullisuus
- Turvallisuus

Maahanmuutto-ohjelman tavoitteet:

- Maahanmuuttajien kotoutumiseen täsmälliset ja oikea-aikaiset, ammatillisesti laadukkaat toimenpiteet
- Maahanmuuttajien tavoitteellinen työllistyminen kolmen vuoden sisällä
- Maahanmuuttajien palveluiden saavutettavuus, kustannustehokkuus ja vaikuttavuus
- Maahanmuuttajien yhteisöllisyyden, osallisuuden ja oman vastuunoton vahvistaminen

IV. sia linjauksia

Maahanmuuttopoliitti

1. Humanitaarinen maahanmuutto

Kouvolan kaupunki ottaa vastaan joustavasti pakolaisia (kiintiöpakolaisia ja oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita). Myös perheenyhdistämisprosessin kautta tulevat saavat kuntapaikan.

Lisääntynyt turvapaikanhakijoiden määrä nostaa kuntapaikkojen tarvetta. Vuonna 2008 turvapaikkaa Suomesta haki 4035 henkilöä. Edellisenä vuonna Suomeen tuli 1505 turvapaikanhakijaa. Pitkä kuntapaikan odotus vastaanottokeskuksessa hidastaa pakolaisen kotoutumista ja uuteen yhteiskuntaan sosiaalistumista.

Kouvolan kaupungin pakolaisten kuntaan sijoittamisen toimintaperiaatteena on ottaa vastaan riittävä määrä kielellisesti ja etnisesti samaa ryhmää, koska tiivis yhteisö tukee kotoutumisprosessia ja auttaa kontaktien luomisessa kantaväestöön.

Kouvolan kaupunki näkee humanitaarisen maahanmuuton mahdollisuutena eikä ongelmana. Onnistunut pakolaisten vastaanotto vaatii panostamista vastaanoton rakenteisiin, henkilöresursseihin, työprosesseihin ja henkilöstökoulutukseen. Myös yhteistyö työvoimaviranomaisten ja kieli-, kotoutumis- ja perusopetusta järjestävien sekä kansalaisjärjestöjen kanssa on tärkeää.

Tulevina vuosina Kouvola vastaanottaa pakolaisia vuosittaisten määrärahojen puitteissa.

2. Työvoiman maahanmuutto

Väestön ikärakenteen muutos näkyy Kouvolassa vuoden 2010 jälkeen suurten ikäluokkien siirtyessä eläkkeelle. Työvoiman maahanmuutto on yksi mahdollisuus korvata vähenevää työvoimaa.

Työvoiman maahanmuutolla Kouvola turvaa työvoiman saatavuutta, vahvistaa väestönsä osaamis pohjaa, käynnistää uutta yritystoimintaa ja luo uusia työpaikkoja. Kasvava maahanmuutto kääntää myös seudun väestökehityksen positiiviseksi. Työperäisen maahanmuuton myötä syntyneen monimuotoisen ja monikulttuurisen yhteiskuntarakenteen uskotaan lisäävän innovatiivisuutta ja yritteliäisyyttä.

Työperäinen maahanmuutto tuo työnantajille, työmarkkinajärjestöille, työvoimaviranomaiselle ja kunnille uusia kotoutumiseen ja työntekoon liittyviä haasteita. Myös asumiseen ja vapaa-aikaan liittyviä asioita joudutaan pohtimaan uudesta näkökulmasta samoin kuin suomen kielen opetusvastuuta. Tähän asti suomen kielen opetusvastuu on ollut etupäässä valtiolla tai kunnilla. Työperäisen maahanmuuton lisääntyessä yhteiskunta ja työnantajat joutuvat harkitsemaan kielenoppimisen erilaisia vaihtoehtoja taatakseen kielitaitoisen ja ammattitaitoisen työvoiman saatavuuden.

Kotouttamislaki ei vielä ulotu työhön tulevaan maahanmuuttajaan. Kotouttamislain muutoksen (2010) yhteydessä on tärkeää laajentaa sen toimintaympäristöä siten, että työn perusteella Suomeen muuttavat henkilöt ja heidän perheenjäsenensä ovat oikeutettuja maahan tullessaan yksilöllisiin kotouttamistoimenpiteisiin.

Pakolaisten lisäksi Kouvola ottaa vastaan inkerinsuomalaisia paluumuuttajia. Kaupunki näkee, että paluumuuttajien ja muiden maahanmuuttajien kautta saadaan kuntaan työvoimaa, yrittäjiä ja työnantajia. Maahanmuutolla on myös työllistävä vaikutus.

3. Etnisen yhdenvertaisuuden ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen

Kouvolan maahanmuutto-ohjelman yhtenä tavoitteena on maahanmuuttajien yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen. Maahanmuuttajien osallisuus ja osallistuminen ovat tärkeitä mittareita tarkasteltaessa yhdenvertaisuuden toteutumista kaupungissa. Maahanmuuttajayhteisöjen, kansalaisten

ja viranomaisten välinen vuorovaikutus ja hyvät etniset suhteet ennaltaehkäisevät ristiriitoja ja auttavat niiden ratkaisemisessa.

Kouvola aloittaa kampanjan rasismien ja etnisen syrjinnän poissulkemiseksi. Kampanjan tavoitteena on vaikuttaa kaupungissa vallitsevaan asenneilmapiiriin ja ennaltaehkäistä rasismia ja etnistä syrjintää.

Mikrotasolla kampanja ulotetaan asuinalueille, missä asuu pakolaisia ja muita maahanmuuttajia. Kampanjalla halutaan lisätä kanta-asukkaiden ja maahanmuuttajien yhteisymmärrystä ja keskinäistä vuorovaikutusta. Kampanjan toteuttavat kaupungin maahanmuuttopalvelut, Kouvolan korttelikotiyhdistys ja Rasmus-verkosto.

Kouvola aloitti syksyllä 2008 Opetushallituksen tukeman Monikulttuurisuustaitojen kehittäminen koulu yhteisössä -hankkeen peruskouluissa ja lukioissa. Monikulttuurisuustaitojen ohella hanke edistää yhdenvertaisuutta ja hyviä etnisiä suhteita.

Kaupungin tavoitteena on myös, että henkilöstö tunnistaa etnisen syrjinnän ja syrjivät käytännöt sekä osaa reagoida niihin ja opastaa asiakasta. Henkilöstöä perehdytetään rasismien ja etnisen syrjinnän ehkäisemiseen henkilöstökoulutuksen avulla. Käytännön toimintamallit luodaan kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelmassa.

V. Suomen kieli ja kulttuuri omaksi

Maahanmuuttajan kotoutumista ja työllistymistä edesauttaa riittävä suomen kielen taito ja suomalaisen kulttuurin tuntemus. Maahanmuuttajaa ei kuitenkaan sulauteta suomalaiseen yhteiskuntaan eikä hänen pidä luopua omasta kielestään tai kulttuuristaan.

1. Lasten ja nuorten opetus

Varhaiskasvatuksella ja perusopetuksella on suuri merkitys lapsen myöhemmälle koulumenestykselle ja kotoutumiselle. Maahanmuuttajanuoren puutteelliset kielelliset valmiudet voivat estää jatkokoulukseen hakeutumisen.

Oman äidinkielen osaaminen on pohjana vieraiden kielten oppimiselle. Yhdessä oman äidinkielen opetuksen kanssa suomi toisena kielenä –opetus vahvistaa oppilaan monikulttuurista identiteettiä ja rakentaa pohjaa kaksikielisyydelle.

- Suomen kielen opetuksen laatua kehitetään ja määrää lisätään maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten yhdenvertaisuuden takaamiseksi.
- Suomi toisena kielenä (S2) opetus järjestetään erillisenä oppiaineena koulupäivän aikana ja se otetaan huomioon lukujärjestystä laadittaessa.
- Oman äidinkielen opetusta annetaan esi- ja perusopetuksessa. Lasten vanhempia tuetaan antamaan vahva pohja omalle äidinkielelle.
- Jokaiselle perusopetuksen oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opinto-ohjelma, jossa määritellään yksilöllisen tuen tavoitteet, keinot ja menetelmät.
- Valmistavia esi- ja perusopetuksen ryhmiä perustetaan Kouvolaan tarpeen mukaan. Myös ammatilliseen perusopetukseen valmistavaa koulutusta annetaan tarvittaessa.
- Valmistavan perusopetuksen ryhmien oppilaiden integrointi aloitetaan taito- ja taideaineista. Myös matematiikan ja englannin kielessä varhainen integrointi on toivottavaa.
- Perusopetuksen valmistaviin ryhmiin palkataan koulunkäyntiavustajat.
- Oppivelvollisuusiän ylittäneiden maahanmuuttajataustaisten nuorten perusopetusta järjestetään Kouvolan iltalukiassa. Näin varmistetaan peruskoulun päättötodistuksen suorittaminen ja jatko-opiskelun mahdollisuudet ammatillisessa koulutuksessa tai lukiossa.

- Ammatilliseen peruskoulutukseen ja lukio-opiskeluun tarvitaan erilaisia tukimuotoja, kuten lisäopetusta, tukiovetusta ja opintovalmiuksia parantavia kursseja.

2. Aikuisten maahanmuuttajakoulutus

Keskeinen väline aikuisten maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmissa on kotoutumiskoulutus, jota järjestetään sekä työvoimapolitiittisena että omaehtoisena koulutuksena.

Työvoimapolitiittisesta kotoutumiskoulutuksesta käytetään nimitystä maahanmuuttajakoulutus. Opetushallituksen hallinnoimaa koulutusta kutsutaan omaehtoiseksi koulutukseksi. Työhallinto voi kotouttamislain perusteella rinnastaa omaehtoisen koulutuksen työvoimapolitiittiseen ja silloin opiskelijoille voidaan maksaa työvoimakoulutuksen etuudet. Tällöin puhutaan rinnasteisesta koulutuksesta.

Kotoutumissuunnitelmaa laadittaessa on tärkeää, että kotoutujan todellinen osaaminen tunnustetaan esimerkiksi osaamiskartoituksen avulla. Kotoutujan omaa sitoutumista yhdessä laadittuihin opiskelu- ja työllistymispolkuihin painotetaan.

- Suomen kielen ja kulttuurin opetukseen pääsy taataan kuukauden kuluessa maahanmuuttajan saapuessa kuntaan.
- Peruskoulutusta vailla oleville maahanmuuttajia tuetaan suorittamaan peruskoulu Kouvolan iltalukiassa.
- Työvoimapolitiittisen koulutuksen lisäksi tarvitaan rinnasteista koulutusta. Rinnasteista koulutusta kehitetään Kouvolan kansalaisopiston ja Kymenlaakson opiston kanssa.
- Työn perustella kuntaan muuttaneiden kielikoulutusta tulee kehittää niin, että koulutukseen voi osallistua työn ohessa.
- Lukemis- ja kirjoittamisvaikeuksien toteamiseen ja luku- ja kirjoitustaidon opettamiseen tulee löytää voimavaroja.
- Työvoiman ulkopuolella olevien (eläkeikäiset, kotiäidit ja pienten lasten äidit) kielenopetus tulee järjestää erillisillä toimenpiteillä.
- Kielikoulutuksen tasoalikoimaa tulee lisätä, jotta jokaiselle on tarjolla hänelle sopivaa koulutusta.
- Perussanaston ja arkikielen opetuksen lisäksi tarvitaan ammattikielen opetusta.
- Maahanmuuttajakoulutusta järjestävät ja siitä vastuussa olevat verkostoituvat kartoittaakseen koulutustarpeet.

3. Työllistyminen ja yritystoiminta

Kouvolan seudun työvoimavisiossa seutu profiloituu menestyväksi ja hyvinvoivaksi alueeksi, jossa toimialarakenne on uudistuva ja työvoiman kysyntä ja tarjonta ovat tasapainossa. Maahanmuuttajien tilanteen visio näkee hyvänä: kotoutuminen ja työhönsijoittuminen ovat kunnossa, viranomaiset ja työyhteisöt edistävät monikulttuuristen työyhteisöjen syntymistä (Kouvolan seudun työvoimastrategia 2006-2010).

Kouvolan kaupungin maahanmuutto-ohjelman tavoitevisio on samansuuntainen. Vuonna 2016 maahanmuuttajat ovat työelämässä mukana osaavina työntekijöinä eivätkä vain suorittavien matalapalkka-alojen voimavaroina. Maahanmuuttajat ovat yhdenvertaisesti rakentamassa jälkiteollista ja luovaa yhteiskuntaa.

- Otetaan käyttöön ajatusmalli: ensin työ – sitten kielikoulutus!
- Työnantajille tarjotaan aktiivisesti työvoimaa ja selvitetään yhteiskunnan tukien mahdollisuudet sekä autetaan tukien hyödyntämisessä.

- Työpaikoille koulutetaan maahanmuuttajien oppaita/tutoreita ja työvalmentajia.
- Työnantajille ja työyhteisöille järjestetään koulutusta, joka antaa välineitä käsitellä kulttuurien kohtaamisia. Seudulla on menossa hankkeita, jotka valmentavat työnantajia vastaanottamaan maahanmuuttajatyöntekijöitä (MOKS2 –moninaisempi Kaakkois-Suomi, Kaasu-hanke).
- Hankkeiden myötä saatuja hyviä käytäntöjä tulee juurruttaa arkipäivään ensin kuntatasolla ja muussa julkishallinnossa, jonka jälkeen on perusteltua vaatia niiden käyttöönottamista myös muualla.
- Maahanmuuttajien tulee saada ammatinvalintapalveluja jo varhaisessa vaiheessa omalla kielellä ja eri ammatteihin voi tutustua pienryhmissä.
- Ammatinvalintapsykologien palvelut pitää ulottaa maahanmuuttajiin. Maahanmuuttajien urapolkuja rakennettaessa, tulee tukea asiakaskohtaisia ja yksilöllisiä ratkaisuja.
- Kotouttamissuunnitelmien lähtökohtana pitää olla maahanmuuttajan todellisen osaamisen tunnistaminen.

Työllistymistä tukevia toimenpiteitä:

3.1. Työharjoittelu ja työelämän valmennus

- Periodityöskentely: työharjoittelun sekä kieli- ja ammatillisen koulutuksen vuorottelu siten, että maahanmuuttaja tutustuu koulutuksen ohella eri ammatteihin. Nykyiseen käytäntöön verrattuna tässä mallissa koulutusjaksot ja työhön tutustumisjaksot ovat lyhyempiä.
- Maahanmuuttaja antaa työyhteisölle työpanoksen ohella kulttuurikylyn.
- Työharjoittelussa maahanmuuttaja oppii käyttämään suomen kieltä ja työyhteisö oppii kuuntelemaan erilaista suomea.

3.2. Oppisopimuskoulutus

- Oppisopimuskoulutus on yksi polku kouluttautua ammattiin, täydentää sitä tai opiskella kokonaan uusi ammatti.
- Mahdollisuus kouluttautua kotoutumistuella oppisopimuksen kautta ammattiin selvitetään.
- Sosiaali-, terveys- ja hoiva-alalle luodaan oma koulutusmalli oppisopimuskoulutustyyillisesti työ- ja elinkeinotoimiston ja kaupungin järjestämänä (työtä ja koulutusta vuorotellen).

3.3. Yritystoimintaan kannustaminen

Laadukkaalla yritysneuvonnalla ja ohjauksella alennetaan maahanmuuttajien kynnystä ryhtyä yrittäjäksi ja tätä kautta saadaan kaupunkiin uutta yritystoimintaa ja työllisyyttä. Työllistynyt maahanmuuttajaväestö vaikuttaa positiivisesti ympäristönsä talouteen, kun ostovoima nousee kantaväestön tasolle. Samalla kantaväestön ja maahanmuuttajien välinen sosiaalinen kiulu kapenee.

- Kotouttamissuunnitelmia tehtäessä yrittäjyyspolku otetaan yhdeksi vaihtoehdoksi.
- Yrittäjäneuvonnassa toimenpiteet suunnitellaan ottamalla huomioon alueen elinkeinoelämän tarpeet.
- Maahanmuuttajia kannustetaan yritystoimintaan kehittämällä heille oma yrittäjäkurssi sekä ohjaus- ja neuvontajärjestelmä, jossa otetaan huomioon heikompi yleistietämys Suomen asiakasmarkkinoista ja yrityksiin kohdistuvista velvoitteista.
- Maahanmuuttajien perustamien yritysten kasvuvaihetta tuetaan ja kuljetaan. Vertaistuen saamiseksi maahanmuuttajataustaiset yritykset verkostoituvat keskenään.
- Koulutuksessa yrittäjyyden mahdollisuudet ja vaatimukset pitää tuoda ymmärrettävästi ja realistisesti esille hyvin perustein ja eri kieliversioilla.

- Maahanmuuttajien yrittäjäkoulutuksen sisällössä markkinoinnilla tulee olla paljon suurempi painoarvo kuin tällä hetkellä on.

VI. Kotoutumisen kautta yhdenvertaiseksi kuntalaiseksi

Monikulttuurisuus ja perhekeskeisyys tulee ottaa huomioon maahanmuuttajien kotoutumispalveluja suunniteltaessa. Kotoutumissuunnitelmia laadittaessa sovitaan yhdessä koko perheen yhteiskuntaan ja sosiaalisiin verkostoihin osallistuminen ja pyritään välttämään eriaikainen kotoutuminen.

Kotoutumissuunnitelmat tehdään yhdessä maahanmuuttajan, työvoimaviranomaisten ja kaupungin maahanmuuttopalveluiden työntekijän kanssa.

1. Kouvolan kaupungin maahanmuuttopalvelut

Kouvolan kaupungin maahanmuuttopalveluiden alkuvastaanotto- ja neuvontapiste tulee vakinaistaa. Neuvontapisteen henkilökuntarakenne suunnitellaan siten, että siellä pystytään palvelemaan kasvavaa maahanmuuttajien määrää.

Maahanmuuttopalvelut ottaa vastaan pakolaisia ja paluumuuttajia, ohjaat ja neuvoo työperäisiä maahanmuuttajia, opiskelijoita tai perhesiteen kautta tulijoita. Neuvontapalvelut ulottuvat kaikkiin kaupungissa asuviin tai sinne muuttaviin maahanmuuttajiin. Kaupungin vakinaisten työntekijöiden lisäksi maahanmuuttopalveluihin rekrytoidaan henkilöstöä hankerahoituksen avulla.

Henkilöstö:

- Maahanmuuttokoordinaattori
- Sosiaalityöntekijä ja ohjaajat
- Hanketyöntekijät
- Terveystyöntekijä ostopalveluina
- Tulkit ostopalveluina

Henkilöstömitoituksessa huomioidaan muuta väestöä keskimääräisesti pitemmät asiakasajat ja kielipalveluiden järjestäminen. Henkilöstömitoitus on 1,5 – 2 -kertainen. Myös alaan perehtyneisyys ja ammatillisuus ovat tärkeitä maahanmuuttotyössä työskenneltäessä.

2. Maahanmuuttotoimikunta

Maahanmuuttoasioita suunnittelemaan ja arvioimaan asetetaan laaja-alainen, moniammatillinen ja monikulttuurinen maahanmuuttotoimikunta, jonka tehtävänä on:

- seurata maahanmuutto-ohjelman toteutumista,
- tehdä esityksiä maahanmuuttotyön kehittämiseksi.

3. Henkilöstön monikulttuurisuuskoulutus

Maahanmuuttotyössä mukana olevat työntekijät tarvitsevat osaamista ja välineitä työhönsä. Kouvolassa aloitetaan pitkän tähtäimen monikulttuurisuuskoulutus, jonka tavoitteena on, että monikulttuurinen ammatillisuus on kunnallisten työntekijöiden perusosaamista. Koulutus tukee myös hyvän hallinnon ja palvelukulttuurin kehittämistä. Koko henkilökunnan ja luottamushenkilöstön peruskoulutuksen lisäksi sosiaali- ja terveysalan sekä opetus- ja päivähoitohenkilöstön maahanmuuttotyön osaamista syvennetään lisä- ja täydennyskoulutuksella. Koulutukseen osallistuu myös viranomaisia ja kolmannen sektorin henkilöstö

4. Moniammatillinen yhteistyöverkosto

Yhteistyön foorumiksi luodaan maahanmuuttotyötä tekevien moniammatillinen yhteistyöverkosto, joka muodostaa asiakaslähtöisen palveluketjun.

Moniammatillisen yhteistyöverkoston muodostavat maahanmuuttotyötä tekevät viranomaiset, koulutusta järjestävät henkilöt, seurakuntien ja projektien työntekijät, maahanmuuttaja- ja kansalaisjärjestöt sekä elinkeinoelämän ja yritysmaailman edustajat.

- Moniammatillinen yhteistyöverkosto rakentaa ns. mahdollisuuksien tarjottimen, josta maahanmuuttajat voivat valita omaan tilanteeseensa sopivia kotoutumistoimenpiteitä.
- Mahdollisuuksien tarjottimella voi olla työvoimakoulutuksen lisäksi rinnasteisia toimenpiteitä, joista vastaavat kolmas sektori, kansan- ja kansalaisopistot sekä aikuislukio. Maahanmuuttajalla on myös mahdollista osallistua tutkintoon valmistavaan koulutukseen kotoutumisaikana.
- Tarjottimelta löytyy myös kansalaisjärjestöjen yhteystiedot ja ohjeet kuinka osallistua vapaaehtoistyöhön. Maahanmuuttajien osallisuutta tukee osallistuminen järjestöjen toimintaan.

5. Sosiaali- ja terveystyöpalvelut

5.1. Pakolaisten vastaanotto

Kaupungin maahanmuuttopalvelut ottaa vastaan uudet pakolaiset. Maahanmuutto- ja pakolaistyöhön perehtyneet sosiaalityöntekijä ja terveydenhoitaja suorittavat pakolaisten alkuhaastattelun ja alkuterveystarkastuksen.

Alkutarkastusten yhteydessä kartoitetaan pakolaisten kuntoutuksen ja trauman hoidon tarve ja päätetään jatkohoitoon ohjaamisesta. Terveystyöpalveluihin nimetään pakolaisuuteen ja maahanmuuttoon erikoistuva lääkäri tai lääkärit.

Sosiaali- ja terveystyöpalvelujen henkilöstö perehdytetään ja koulutetaan maahanmuuttajien ja erityisesti pakolaisten tarvitsemiin erityistarpeisiin. Maahanmuuttotyön ammatillisuutta - kulttuurista kompetenssia - kartutetaan koulutuksen, kokemuksen ja kulttuurisensitiivisyyden avulla.

Sosiaali- ja terveystyöpalveluissa huomioidaan maahanmuuttajien ja etenkin pakolaisten erityistarpeet. Henkilökohtaisia kotoutumissuunnitelmia laadittaessa tulee muistaa, että traumaattiset kokemukset vaikeuttavat ja jopa estävät maahanmuuttajan kotoutumista. Pakolaisina tai turvapaikanhakijoina maahan tulleilla on usein sota-, kidutus ja läheisten menettämiskokemuksia. Myös perheiden erilleen joutuminen saattaa olla este uuden oppimiselle.

5.2. Monikulttuurinen perhetyö

Sosiaali- ja terveystyöpalvelujen lisäksi kiinnitetään erityistä huomiota maahanmuuttajaperheiden ja lasten hyvinvointiin. Työttömyys, toimeentulovaikeudet ja ahtaat asumisolot vaikuttavat lasten ja nuorten kotoutumiseen ja koulumenestykseen. Siksi on tärkeää lisätä sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön monikulttuurista osaamista ja kohdentaa voimavaroja syrjäytymisvaarassa olevien perheiden, lasten ja nuorten tukemiseen monikulttuurisen perhetyön avulla.

- Maahanmuuttajaperheiden hyvinvoinnin edistämiseksi aloitetaan monikulttuurinen perhetyö. Mallina on Väestöliiton Kotipuu-projektissa kehitetty välittävän perhetyön malli, jossa sovelletaan maahanmuuttajataustaisia perheitä palvelevaa perhekeskeistä psykososiaalista työtä. Välittävää perhetyötä tekevä tiimi on monikulttuurinen ja moniammatillinen.
- Monikulttuurinen perhetyö rahoitetaan hankerahoituksella.

5.3. Mielenterveyspalvelut ja trauman hoito

Maahanmuuttajien mielenterveysongelmissa tukeudutaan pääosin kunnallisiin mielenterveyspalveluihin. Tämä edellyttää kuitenkin henkilöstön lisäkoulutusta sekä uudenlaista osaamista ja näkökulmaa osaamisvaatimuksiin.

- Lisäosaamista tarvitaan kidutusten, raiskauksien ja muiden traumatisoivien kokemusten hoitotyössä.
- Hoitohenkilöstön koulutus ja maahanmuuttajien mielenterveyspalveluiden kehittämistyö aloitetaan hankerahoituksella.

6. Monikulttuurinen nuorisotyö

Maahanmuuttajanuoret joutuvat maahan tullessaan määrittelemään uudelleen aiempia kulttuurisesti määräytyneitä käsityksiään ja tapojaan. Nuoret rakentavat uusia kulttuurisia hybridejä nopeammin kuin aikuisväestö. Muutoksen nopeus ja joskus myös suunta voivat luoda kuilun eri sukupolvien välille. Nuoret omaksuvat vastaanottavan maan tapoja, joita oma yhteisö voi pitää väärinä tai sopimattomina. Tässä muutosprosessissa nuoret ovat niin sanotussa välitilassa.

Monikulttuurisen nuorisotyön lähtökohtana on ymmärtää välitilassa olevan nuoren tilanne ja auttaa tätä löytämään juurensa ja siipensä. Päästäkseen mukaan jäseneksi erilaisiin ystävä- ja harrastuspiireihin, maahanmuuttajanuoren on välttämätöntä tutustua ja saada ystäviä niin suomalaisista kuin muistakin etnisistä vähemmistöistä.

Monikulttuurisen nuorisotyön tavoitteena on molemminpuolisten kulttuurien kunnioitus ja yhteistyö. Suvaitsevaisuuskeskustelun sijaan tarvitaan nuorisoa yhteen saattavia tekoja kuten kerhoja, harrastusmahdollisuuksia ja muita aitoihin kohtaamisiin rohkaisevia tilanteita.

- Monikulttuurinen nuorisotyö kehittää tapoja miten maahanmuuttajataustaiset nuoret ja kantasuomalaiset nuoret kohtaavat toisiaan ja pääsevät ympäröivän yhteiskuntaan osallisiksi ja jäseniksi.
- Maahanmuuttajanuorille kerrotaan suomalaisen yhteiskunnan toimintamekanismeista, säännöistä ja tavoista. Maahanmuuttajanuoret puolestaan toimivat kulttuuritulkkeina suomalaisille nuorille ja kertovat omista tavoistaan ja säännöistään.
- Maahanmuuttajataustaisia nuoria autetaan pääsemään mukaan kaupungin nuorisotoimintaan kouluttamalla tukioppilaita tai tutoreita, jotka toimivat ”sisään heittäjinä” harrastuksiin.

7. Tulkkipalvelut

Tulkin avulla maahanmuuttajalla on mahdollisuus yhdenvertaiseen asioimiseen. Tulkin käytöllä varmistetaan asiakkaan sekä viranomaisen oikeusturva.

Kielipalveluja (tulkkipalveluja ja käännöspalveluja) järjestetään, kun maahanmuuttaja ei osaa suomea ja jos viranomainen ei osaa maahanmuuttajan käyttämää kieltä. Tulkki- ja käännöspalveluja on käytettävä erityisesti silloin, kun viranomaisen on päätettävä maahanmuuttajan oikeuksista, etuuksista tai kun asian selvittäminen muutoin vaatii kielipalvelujen käyttämistä.¹

Tulkin kanssa työskentely on olennainen osa maahanmuuttotyön ammattitaitoa. Siksi on erittäin tärkeää kouluttaa viranomaisia tulkin kanssa työskentelyyn.

Jokainen toimiala arvioi vuosittain talousarvion yhteydessä tarvitsemansa tulkkipalvelujen määrän ja varaa sitä varten määrärahan.

8. Asuminen

Kunnollinen asuminen on perusedellytys sosiaaliseen ja terveydelliseen hyvinvointiin. Asumisratkaisuilla voidaan turvata samasta kulttuuritaustasta tulevien maahanmuuttajien riittävä yhteisöllisyyden tarve, ja estää maahanmuuttajien asuinalueiksi leimautuvien lähiöiden syntyminen. Tavoitteena on monipuolinen asukasrakenne ja se edellyttää kunnalta suunnitelmallista asuntopolitiikkaa.

- Kouvolan kaupungin ja vuokratyöyhtiöiden suunnitelmissa huomioidaan maahanmuuttajille sopivien asuntojen saatavuus eri puolilta kaupunkia.
- Kaupungin asutuspolitiikkaa tulee arvioida uudestaan ja strategisessa mielessä muitakin asuinalueita tarjotaan maahanmuuttajille.
- Maahanmuuttajien tulee asua muun asutuksen yhteydessä eikä heitä saa eristää omille asuinalueilleen.
- Asumiseen sijoittumisessa liikenneyhteydet tulee huomioida; tällä hetkellä Kouvolan kaupungin julkinen liikenne ei tarjoa eri puolilla kaupunkia olevia yhdenvertaisia asumismahdollisuuksia. Maahanmuuttajat voivat asua maaseudullakin etenkin jos heillä on maanviljelijätausta.
- Humanitaarisen maahanmuuton myötä tarvitaan suuria perheasuntoja.
- Maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisen kannalta on tärkeää päästä vuorovaikutukseen kanta-asukkaiden kanssa, mutta kielellisen ja kulttuurisen identiteetin säilyttämiseksi tarvitaan myös yhteys omaan väkeen.

8.1. Asukastyö

Asumisviihtyvyyden kannalta on tärkeää, että maahanmuuttajat ja kanta-asukkaat ovat luonnollisessa vuorovaikutuksessa keskenään. Asumisdemokratian hyviä kehittämismuotoja ovat talotoimikunnat, joiden toiminnan tavoitteena on lisätä asuinympäristön viihtyisyyttä.

Jos taloon tai alueelle muuttaa suuria pakolaisryhmiä, talotoimikunnat voivat järjestää tutustumistilaisuuksia uusille ja vanhoille asukkaille. Oppiminen uuden maan tavoille tarvitsee ohjausta ja harjoitusta eikä tämä ehkä tapahdu vielä ensimmäisten viikkojen tai kuukausien aikana.

Talotoimikunnat ja Kouvolan korttelikotiyhdistyksen asukastuvat osallistuvat asumisneuvontaan ja asuinviihtyvyyden lisäämiseen omalla panoksellaan. Asukastuvissa voidaan järjestää asumiseen liittyviä infotilaisuuksia ja panostaa kulttuurien luonnolliseen kohtaamiseen. Rasisminvastainen työ on tärkeää asuinalueen viihtyvyyden ja rauhallisuuden takaamiseksi.

9. Sivistyspalvelut

9.1. Vapaa-aikapalvelut

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden toiminta on integroivaa. jolloin maahanmuuttajat ja kanta-asukkaat toimivat yhdessä. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tavoitteena on suunnitella toimintaa yhdessä asiakkaiden kanssa.

Palvelualueen vähäiset resurssit kaipaavat lisärahoitusta muualta, joten laajojen valtakunnallisten kulttuurihankkeiden kautta etsitään resursseja. Myrsky-hankkeen rahoitusta haetaan kansalaisopiston, kirjaston, kulttuurin ja liikunnan yhteistoimintaan esimerkiksi toiminnallisten leirien ja iltapäivätoiminnan järjestämiseksi nuorille. Valtakunnallisen Taikalamppu-lastenkulttuurihankkeen kautta kehitetään toimintaa yhdessä lasten ja perheiden kanssa.

Yhteisesti järjestetään:

- Kouluikäisten toiminnallisia kerhoja lähiöihin. Rahoitusta haetaan lääninhallitukselta ja opetusministeriöstä (mm. iltapäivätoiminta).
- Minun Kouvolani –hankkeen kautta kansainvälisiä tapahtumia, joissa maahanmuuttajat ovat myös ohjelmansuorittajina.
- Eri alojen kursseja, jossa erikielisten oppijoiden työskentely tapahtuu opettajan äidinkielellä
- Työhöntutustumisjaksoja alan ammattilaisille yhdessä koko sivistystoimen kanssa.

- Järjestöjä ja yhdistyksiä ohjataan ottamaan yhteyttä maahanmuuttajiin. Suunnitellaan yhteistyössä Pohjois-Kymen Kasvu ry:n kanssa.

Tiedottaminen tapahtumista organisoidaan esimerkiksi henkilökohtaisin kutsuin ja tapahtumakummien avulla.

9.2. Kansalais- ja kansanopistot

Kansalais- ja kansanopistot lisäävät maahanmuuttajille suunnattuja palveluja. Opistot monipuolistavat suomen kielen opetusta, koska maahanmuuttajille taataan pääsy suomen kielen opetukseen kuukauden sisällä kuntaan saapumisesta. Myös muita rinnasteisia palveluja kehitetään.

Maahanmuuttajia ohjataan aktiivisesti opistojen ohjelmassa olevien harrastuspiirien pariin.

Kouvolan kansalaisopistossa aloitetaan yhteiskunnalliset luennot, joiden avulla maahanmuuttajat perehdytetään suomalaisen yhteiskunnan eri alueisiin. Luennot sisällytetään kotoutumissuunnitelmiin.

9.3. Kirjasto

Mediamaja-hankkeessa tehdään työtä maahanmuuttajien kanssa nuorten viestintätaitojen vahvistamiseksi. Kirjastojen henkilökunta esittyy eri kansallisuuksille järjestetyissä tilaisuuksissa, eri ryhmistä pyritään löytämään vertaisopastajia. Lähikirjastoissa perehdytään ympäristössä asuvien kieliryhmien tarpeisiin kutsumalla heitä tutustumiskäynneille sekä muiden vapaa-aikapalveluiden kanssa järjestettyyn toimintaan.

Erikielistä suomen kielen oppimateriaalin tarvetta seurataan ja kokoelmia kartutetaan tarpeen ja saatavilla olevan aineiston mukaan (myös maahanmuuttajien äidinkiellillä). Kirjasto tiedottaa mahdollisuuksista välittää maahanmuuttajille omankielistä aineistoa ja siirtokokoelmia Monikielisestä kirjastosta, minkä erityiskokoelman hankinnoissa seurataan maahanmuuttajien kielitaustoja..

Yksittäistä asiakasta avustetaan suomalaisessa verkkoasioinnissa. Ryhmiä sekä yksittäisiä henkilöitä opastetaan kirjastojen työasemien käyttämiseen digitaalisen ja verkkoaineiston osalta myös entisen kotimaan asioiden ja kulttuurin seuraamisessa.

Kirjastoihin otetaan harjoittelijoita lyhyisiin suomenkielen harjoittelujaksoihin kirjastoavustajien tehtäviin

9.4. Kulttuuri

Taidenäyttelyn avajaisiin ja muihin tilaisuuksiin kutsutaan maahanmuuttajaryhmiä henkilökohtaisesti. Tehdään kulttuurikortti, jonka avulla tutustutaan Kouvolan kulttuuriin.

Järjestetään kulttuuritilaisuuksia, joissa kaikenkieliset kohtaavat esimerkiksi jonkin teeman ympärillä. Kokeillaan vanhempien ja lapsien yhteisiä taidekursseja. Näissä ryhmissä maahanmuuttajat voivat toimia vetäjinä tai asiantuntijoina.

Suunnitellaan maahanmuuttajien taiteilija/kulttuurirekisteri osaavien ohjelmansuorittajien löytämiseksi, samalla taitelijat saavat kanavan kertoa osaamisestaan ja esityksistään.

9.5. Monikulttuurinen toimintakeskus

Maahanmuuttajien kotoutumisen ja monikulttuurisuuden edistämiseksi Kouvolaan suunnitellaan monikulttuurista toimintakeskusta. Toimintakeskuksen lähtökohtana ja mallina on Kotkassa toimiva Mylly, jossa maahanmuuttajat ja kanta-asukkaat toimivat yhdessä.

Monikulttuurisen toimintakeskuksen ydin on monikulttuurinen teatteri-, laulu- ja musiikkiryhmä, joka jo toimii Kouvolaan. Toimintakeskus tarjoaisi myös paikkakunnan yhdistyksille kokoontumispaikan sekä tiloja maahanmuuttajaryhmittäjäille ja käsityöläisille.

9.6. Liikunta

Maahanmuuttajien liikuntamahdollisuuksia kehitetään edelleen. Liikuntapalvelut osallistuu yhteistyökumppanina Liikkukaa ry:n hankkeeseen kuntien monikulttuurisen liikuntatoiminnan kehittämiseksi.

10. Kotoutumista tukevat vapaaehtoispalvelut

10.1. Kolmas sektori ja seurakunnat

Maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseksi kolmas sektori voi tuottaa rinnasteisia palveluja tai tarjota maahanmuuttajille vapaa-ajan toimintaa ja harrastusmahdollisuuksia. Harrastustoiminnan kautta maahanmuuttajat saavat yhteyden kanta-asukkaisiin ja oppivat suomen kieltä. Rinnasteiset palvelut taas monipuolistavat kotoutumista edistävien toimenpiteitä.

Kouvolassa toimivat järjestöt alkavat tuottaa yhteisvastuullisesti erilaisia maahanmuuttajien kotoutumista edistäviä palveluja ja vapaa-ajan harrastuksia.

- Seurakunnat sekä kansalais- ja maahanmuuttajajärjestöt kehittävät ystävä-, tukihenkilö- ja vertaistukitoimintaa kunnallisen alkuvastaanoton rinnalle.
- Vapaaehtoiset ystävät ja tukihenkilöt opastavat maahanmuuttajaa hänen saapuessaan kuntaan ja samalla tutustuttavat hänet suomalaiseen arkielämään ja elintapoihin. Vapaaehtoinen ystävä- ja tukihenkilöverkosto toimii kunnallisen alkuvastaanoton rinnalla eikä korvaa sitä.
- Ystävä ja tukihenkilötoiminnasta vastaa Suomen Punainen Risti ja vertaistukitoiminnasta Väestöliitto.
- Punainen Risti antaa myös ensiaputaitoihin ja kotitapaturmien välttämiseen liittyvää koulutusta maahanmuuttajille.
- Kymenlaakson Martat tarjoaa Arjen taidot sujuvaksi -kurseja, joissa opetetaan ruokaan ja terveelliseen ravintoon, keittiö- ja muuhun hygieniaan, jätteiden lajitteluun tai käden taitoihin liittyviä asioita.
- Kouvolan korttelikotiyhdistyksen asukastuvissa annetaan asumisneuvontaa, muuta ohjaus- ja neuvontatyötä sekä suomen ja muiden kielten opetusta.
- Mannerheimin lastensuojeluliitto kehittää MamaTree –toimintaa maahanmuuttajanaisille ja lapsille.
- Yhteispalvelun kehittämisprojektin kautta eri järjestöt voivat tarjota ohjaus- ja neuvontatyötään maahanmuuttajille.
- Yhteisvastuukeräyksen tuella käynnistyvä Kouvolan seurakunnan maahanmuuttajien työllisyyttä kehittävä projekti kartoittaa maahanmuuttajien osaamista ja lisää työharjoittelumahdollisuuksia.

VII Tiedottaminen ja seuranta

Kouvolan kaupunki haluaa maahanmuutto-ohjelman avulla rakentaa monikulttuurista kansalaisyhteiskuntaa ja edistää etnistä yhdenvertaisuutta.

Maahanmuutto-ohjelma tukee maahanmuuttajien työllistymistä, kotoutumista ja eri väestöryhmien hyviä suhteita.

Maahanmuuttotoimikunta seuraa maahanmuutto-ohjelman toteutumista ja kehittää maahanmuuttotyötä.

Maahanmuutto-ohjelman toimenpide-ehdotusten toteutumista raportoidaan kaupungin kolmannesosavuosisikatsausten yhteydessä.

Maahanmuutto-ohjelma on luettavissa kaupungin nettisivuilla ja ohjelman toteutumisesta tiedotetaan tiedotusvälineille sekä erillisessä yleisötapahtumassa.

LIITE 1

MAAHANMUUTTO KOUVOLAN SEUDULLA 2000-LUVULLA

Maahanmuutto 1990-2008

Vuosi	Anjalankoski	Elimäki	liitti	Jaala	Kouvola	Kuusankoski	Valkeala	Yhteensä
1990	8	4	9	-	69	33	10	133
1991	29	13	24	6	120	40	12	244
1992	19	8	33	2	77	28	23	190
1993	15	2	8	2	79	22	16	144
1994	30	5	11	-	38	30	23	137
1995	21	8	4	-	66	19	14	132
1996	12	2	8	-	87	20	12	141
1997	15	4	8	1	69	20	13	130
1998	32	17	6	2	70	22	21	170
1999	19	15	5	1	87	22	10	159
2000	59	12	17	-	98	30	25	241
2001	25	8	5	1	118	32	15	204
2002	31	10	6	1	100	36	12	196
2003	12	6	4	1	101	19	8	151
2004	24	8	7	1	92	47	19	198
2005	23	10	11	4	100	33	18	199
2006	143	27	48	9	779	140	71	1217
2007	150	38	53	8	811	165	186	1411
2008	175	45	45	9	898	173	104	1449

Lähde: Tilastokeskus

Kouvolan seudun asukasluvut ja ulkomaan kansalaisten määrä 2008

Kunta	Asukasluku	Ulkomaan kansalaisia
Anjalankoski	16610	175
Elimäki	8264	45
liitti	7208	45
Jaala	1848	9
Kouvola	30701	898
Kuusankoski	19831	173
Valkeala	11559	71
Yhteensä	96021	1449

Lähde: Tilastokeskus

Kouvolassa asuu 82 eri kansalaisuutta

(28.2.2009)

Suurimmat ryhmät:

Venäläiset	684
Kiinalaiset	187
Virolaiset	182
Turkkilaiset	66
Ulkomaalaisia yhteensä	1631

Muun kuin suomen- tai ruotsinkielinen väestö Kouvolassa

Ikäluokka	-14	15-24	25-44	45-64	65-	Yhteensä
Miehet	138	190	382	228	43	981
Naiset	145	160	482	322	56	1165
Yhteensä	283	350	864	550	99	2146

Suomessa työkäisiä maahanmuuttajia on 79%. Kouvolassa 15-65 –vuotiaita maahanmuuttajia on 1764 (muuta kuin suomen- tai ruotsinkielisiä)

Lähde: Kymenlaakson maistraatti

Pakolaisten vastaanotto Kouvolan seudulla 2000-2009 (31.08.2009)

Vuosi	Anjalankoski	Kouvola	Kuusankoski	Yhteensä
2000	28			28
2001	1	17		18
2002	2	1		3
2003		8		8
2004	3			3
2005	2	3		5
2006		5		5
2007	10	33		43
2008	6	33	3	42
2009 (31.8.2009)		35		35
Yhteensä	52	135	3	190

Lähde: Työministeriö (2005 saakka)

Anjalankoski, Elimäki, Kouvola, Kuusankoski ja Valkeala ottivat 1990-luvun alussa vastaan pakolaisia Somaliasta, Romaniasta, Turkista ja entisestä Jugoslaviasta. Anjalankoski otti vuonna 2000 vastaan 28 hengen kiintiöpakolaisten ryhmän entisen Jugoslavian alueelta. Kouvolassa pakolaisia on vastaanotettu erikseen sovittaessa alle kymmenen henkilön vuosivauhtia. Muut seudun kunnat eivät ole 2000-luvulla ottaneet vastaan ollenkaan pakolaisia.

Vuodesta 2006 lähtien pakolaisten määrä on kasvanut. Vuoden 2008 lopussa Kouvolassa oli valtion laskennallisten korvausten piirissä 71, Anjalankoskella 16 ja Kuusankoskella 3. Vuoden 2009 elokuun lopussa Kouvolassa on valtion laskennallisten korvausten piirissä 119 pakolaista.

